

Cicerowedstrijd 2016-2017, tweede ronde

Pro Murena, 78-79

De redevoering ter verdediging van Lucius Licinius Murena werd uitgesproken door Cicero in november 63 v.C., het jaar waarin Cicero consul was. Op 8 november had hij in de eerste Catilinarische redevoering Catilina's complot om met geweld de macht te grijpen aan het licht gebracht. Bijna een maand later, op 3 december, kon Cicero eindelijk ook de samenzweerders die in Rome waren achtergebleven aan de senaat uitleveren. Ergens daartussen vond hij nog de tijd om Murena te verdedigen, die verkozen was als consul voor het volgende jaar. De verliezers van die verkiezingen, onder wie Catilina, hoopten alsnog hun slag te slaan door Murena wegens omkoperij aan te klagen. Omdat de beschuldiging naar alle waarschijnlijkheid waar was, focust Cicero zich in zijn verdediging liever op het grote verhaal: in een tijd waarin Rome nog in zo'n groot gevaar verkeert, kan men het zich gewoonweg niet veroorloven om de toekomstige consul te veroordelen.

Teksthulp

r. 1 **te:** lijdend voorwerp bij *adduxit*

ad accusandum: wie is het niet uitgedrukte lijdend voorwerp?

Cato: lid van de Optimates en tegenstander van Caesar. Hij stond bekend als verdediger van de traditionele Oudromeinse waarden. In 63 v.Chr. had hij Cicero gesteund in zijn strijd tegen Catilina, maar in de zaak rond Murena kiest hij partij voor de aanklagers van Murena.

r. 2 **opinio**, -nis: 'mening, veronderstelling, aanname, opvatting; verwachting'

imprudencia, -ae: 'onwetendheid; onverstandigheid, onvoorzichtigheid, onnadenkendheid'

labi, labor: 'een misstap begaan, onrecht doen, zich vergissen'

r. 3 **cum ... tum:** 'zowel . . . als ook (in het bijzonder), weliswaar . . . maar'

gen. + **gratia** = gen. + **causa**

dignitas, -tatis: 'verdienste; achting, aanzien; (ambtelijke/zedelijke) waardigheid; eerzaamheid'

r. 4 **otium**, -i: '(politieke) rust, vrede'

r. 5 **testari**, -or: 'bewijzen, aantonen, verzekeren'

- r. 6 **arrogantius**: comparatief bijwoord van *arrogans*, -ntis: 'aanmatigend, hoogmoedig'
- r. 7 **usque eo**: 1. 'tot daar, tot zolang' 2. 'zozeer, in die mate'
- r. 8 **ea copia**: denk na over de naamval
- r. 9 **patere**, -eo: 'openstaan; zich uitstrekken, zich uitbreiden'
- r. 10 **contagio**, -nis: besmetting
- pertinere**, -eo: 'zich uitstrekken, zich uitbreiden, reiken; zich verbreiden; betrekking hebben op, betreffen, aangaan'
- intus**: (bijw.) 'binnen'
- r. 11 **opprimemini**: let op de tijd
- r. 12 **ecquid**: 'of ik soms ..., of ik niet ...'
- r. 15 **specula**, -ae: 'uitkijk-, wachtpost, wachttoren; hinderlaag'
- r. 16 **cervix**, -icis: 'hals, nek'
- resistere**, -o: 'blijven staan, achterblijven'
- r. 17 **integer**, -a, -um: 'rechtschapen, onbedorven, onomkoopbaar'
- r. 18 **deicere**, -io: 'neerwerpen; verdrijven; opzij dringen, duwen of stoten; (iemand uit zijn ambt) dringen, stoten'
- praesidium**, -i: 'hulp, bescherming, verdediging'
- r. 19 **sententia**, -ae: 'mening, vonnis'
- deturbare**, -o: 'naar beneden drijven, storten, dringen, werpen; verdrijven, verdringen'